

TERTTU JA AATOS PETÄJÄN RAHASTO

Saaristomeren ja saariston luonnon tueksi

Rahasto perustuu tiedetoimittaja Terttu Petäjän (o.s. Holmberg, 8.5.1933–9.10.2018) testamenttimääräykseen. Rahasto kunnioittaa nimessään hänen puolisoaan, biologi Aatos Petäjää (19.10.1928–7.1.2003). Rahasto jakaa tunnustuspalkinnon henkilölle, joka on korkeatasoisesti valo- tai elokuvan keinoin tallentanut Varsinais-Suomen ja lounaisen saariston luonnon ja kulttuurin muutosta, tukee Saaristomeren luonnon muutosta merkittävästi selittävää tai Suomen kansainvälistymiselle pohjaa luovaa tutkimusta.

Terttu Elisabet Petäjä syntyi Turussa Uuno ja Alli Holmbergin perheeseen. Hänestä tuli työläistäustaisen perheensä ensimmäinen ylioppilas. Hän opiskeli biologiksi Turun yliopistossa. Vuodesta 1966 lähtien Petäjä työskenteli Ylessä, aluksi Ylen Turun toimituksessa ja myöhemmin Helsingissä muun muassa kulttuuri- ja tiedetoimituksessa ja viimeiset vuodet radion tiedetoimituksessa. Ohjelmat tulivat pääosin Radio Yle 1 -kanavalla, mutta hän teki ohjelmia myös televisiolle. Hän jäi eläkkeelle vuonna 1996.

Monipuolisena toimittajana Petäjä teki ohjelmia sekä tiedettä kulttuuriaiheista. Hän teki useita vuosia myös radion suosittuja Luontoilta-ohjelmia, ja hänen äänensä tuli tutuksi arkeologisilta kaivauksilta eri puolilta Suomea. Suoran lähetyksen aloittaminen oli helppoa, koska hänellä oli erinomainen kyky johdattaa kuuntelija lähetyksipaikan tunnelmaan ja maisemaan. Hän toimitti myös suoria Päiväkahvit-studiolähetyksiä, joissa hän käsitteli lukuisia tiedeaiheita biologiasta materiaalitieteisiin ja historiaan. Hän luki ja kehitti itseään kaiken aikaa.

Petäjä sai vuonna 1992 tiedonjulkistamisen valtionpalkinnon radio- ja tv-työstään. Perusteluissa hänet kuvataan asiantuntevaksi ja monipuoliseksi toimittajaksi. Hänellä olikin esimerkillinen puhumisen taito, ymmärrys ohjelmiansa aiheista ja miellyttävä artikulaatio. Luonteeltaan

hän oli lempeä, älykäs ja rauhallisen ironinen. Työtovereilleen hän oli aina solidaarinen.

Aatos Kullervo Petäjä syntyi Turussa Artturi Alpo Petäjän (1888–1965) ja Tyyne Sofia o.s. Österlundin (1891–1966) lapseksi. Ylioppilaaksi tultuaan hän opiskeli Turun yliopistossa biologiaa ja erikoistui ensin vesibiologiaan ja Turun saariston kaloihin vuonna 1955. Hän lisensiaatintutkimuksensa vuodelta 1966 käsitteli hietakarkaravun lisääntymistä Saaristomerellä. Työuransa Petäjä teki Turun yliopiston biolääketieteen assistenttina vuoteen 1976. Hän työskenteli tutkimusasemilla, ensin Lohmissa ja sittemmin Saaristomeren tutkimuslaitos Seilin asemanhoitajana vuodesta 1966 alkaen. Hän teki yliopistolle myös audiovisuaalisia töitä.

Petäjät avioituivat Turussa kesäkuussa 1959. Pariskunta vietti kesänsä Seilin saarella, mutta heillä oli vaatimattomat kesämökit myös Turun Satavassa ja Kittilässä Levitunturin läheisyydessä. Taitavana valokuvaajana Aatos Petäjä kuvasi paljon varsinkin luontoa. Työtoverit ja opiskelijat muistavat hänet myös erinomaisena tarinankertojana.

Oy Sigillum Ab/Heli Teittinen

SUOMEN KULTTUURIRAHASTON VARSINAIS-SUOMEN RAHASTO perustettiin vuonna 1964, ja se on yksi Suomen Kulttuurirahaston seitsemästätoista maakuntarahastosta. Rahasto tukee oman maakuntansa alueella tehtävää kulttuuri-työtä ja tieteellistä tutkimusta jakamalla apurahoja ja palkintoja kerran vuodessa. Etusijalla ovat varsinaissuomalaiset hakijat ja maakuntaan kohdistuva tieteellinen ja taiteellinen työ. Lisätietoa www.skr.fi/vs.